

Kulttuurinen neuvolayhteistyöhanke kestää kevätkauden 2024 loppuun

Kattilan Kulttuurisen neuvolayhteistyön hanke on suunnattu vauvaperheille, ja se toteutetaan osana neuvoloiden toimintaa Savukoskella, Enontekiöllä, Ranualla, Sodankylässä, Rovaniemellä ja Torniossa. Hanke pohjaa Tampereella vuodesta 2008 saakka toimineeseen malliin, jota laajennetaan ja sovelletaan Lapin eri kuntiin sopivaksi. Kulttuurinen neuvolayhteistyö eroaa muusta lastenkulttuuritoiminnasta tavoittamalla jokaisen perheen, myös ne, jotka eivät välttämättä muutoin lähtisi kulttuurin pariin.

Kulttuurisen neuvolayhteistyön tarkoitus on osaltaan tutustuttaa vauvan perhettä ja läheisiä lastenkulttuurin mahdollisuuksiin, mutta ennen kaikkea auttaa perheen sisäisessä kommunikaatiossa ja tukea vauvan eri kehitysvaiheita. Mukaan otetut elementit on suunniteltu ammattilaisten kanssa niin, että vauvan psyykinen ja fyysinen kehitys saa niistä eniten tukea. Jokaisesta mukaan otetusta kokonaisuudesta on myös vuosien aikana kerätty vauvaperheiltä satoja palautteita.

Mallissa perhe pääsee osana neuvolan toimintaa kolmeen erilaiseen työpajaan vauvan ensimmäisen elinvuoden aikana. **Noin kaksikuisille vauvoille tarjotaan Likellä-kommunikaatiopaja, noin kuusikuisille Vauvojen värikylpy ja noin kymmenkuisille Vauvasirkuspaja.** Työpajatoiminta alkaa eri puolilla Lappia syyskuussa, ja mukaan pääsee kustakin kunnasta sopimuksen mukaan 1-2 ryhmää. Yhteen ryhmään mahtuu 8 perhettä, joiden pajat sijoittuvat syys- ja joulukuulle 2023 sekä huhtikuulle 2024.

Kaksikuisten työpaja

Kattilan Henna Leisiön kehittämät **Likellä-pajat** keskittyvät varhaisen vuorovaikutuksen tukemiseen. Vauvaa voi, ja on ympäri maailmaa vuosituhansia hoidettu laulamalla, rytmillä, liikkeen ja lorun avulla. Näitä taitoja virkistetään pajassa: käydään läpi mm. vauvojen aivotoimintaa, herkkyykskausia, silmän ja käden koordinaatiota, yleisiä pelko- tai ärsytystiloja, sisarusuhteita, eli asioita joihin jokainen vanhempi törmää. Konkreettisesti mukana on lukuisia leikkejä, lauluja, käsiliikkeitä ja rytmikikkoja, joilla vauvan huomio saadaan kiinnitettyä, pelkoa vähennettyä ja ärtymystä tai turhautumista minimoitua.

Pajan kesto on 30 minuuttia. Jokaista perhettä varten tarvitaan oma jumppamatto sekä yksi tuoli. Tila ei mielellään saa olla kovin suuri, vetoisa tai kaikuisa.

Kuusikuisten työpaja

Vauvojen värikylpy on Porin lastenkulttuurikeskuksen kehittämä vauvojen kuvataidetyöpaja, joka perustuu värien ja materiaalien moniaistiseen kokemiseen ja elämyksellisyyteen. Värikylypikerta kestää noin tunnin ja pitää sisällään sekä virittämisen että varsinaisen maalaamisosuuden. Värikylypetyöpajassa maalataan elintarvikepohjaisilla väreillä kokonaisvaltaisesti. Paljaana kannattaa olla kätet ja jalat. Hyvä vaate lapselle on vaikka huonompi body, jonka voi kerran päätteeksi sujauttaa muovipussiin ja kotiin pesuun. Kannattaa ottaa oma pyyhe ja myös aikuiselle sotkun kestävä vaatetus mukaan. Työpajan kesto n.60 minuuttia

Kymmenkuisten työpaja

Kattilan Mette Ylikorvan kehittämä **Vauvasirkustoiminta** on levinnyt 20 vuodessa ympäri Suomea ja palaa nyt alkavan hankkeen myötä Lappiin.

Vauvan motorista kehitystä tuetaan pariakrobatiaan perustuvilla harjoitteilla, jotka rohkaisevat vanhempaa auttamaan vauvaa tämän haluamiin asentoihin. Vauvahan on tottunut jo mahassa pyörrähtelemään ja nauttii vanhemman kanssa tehtävistä harjoitteista. Turvallisilla otteilla, joita harjoitellaan työpajassa saadaan varmuutta vauvan liikutteluun.

Vauvasirkusta varten tarvitaan omat jumppamatot kaikille osallistujapareille. Työpajan kesto on n. 45 minuuttia.

Tulevaisuus

Tampereen malli on ollut menestys, ja laajentunut lähikunnista mm. Pirkkalaan. Tämän hankkeen tarkoitus on luoda malli, joka jää samalla tavoin osaksi neuvoloiden toimintaa Lapissa, yhtä lailla pienissä kuin suurissakin kunnissa. Pajat tarjoavat vinkkejä ja tukea, samoin kuin myös mahdollisuutta verkostoitua samassa tilanteessa olevien kanssa.

Tampereen mallin kustannukset on jo vuosia jaettu kulttuurin ja sotepuolen kesken. Lapin malliin pyrimme sitouttamaan yhtä lailla kuntien kulttuuritoimet kuin hyvinvointialueetkin. Pajojen lopullinen hinta on toki suurempi kuin hankerahoituksen aikana, mutta hyödyt toiminnasta ovat lähes 15 vuoden kokemuksen perusteella niin massiiviset, että satsaus kannattaa. Jos mallista saadaan pysyvä, Lappi onkin ensimmäinen Suomen maakunta, joka voi todella röyhittää rintaansa kaikkien vauvaperheiden johdonmukaisella tukemisella, sillä edes Tampereen malli ei ole näin kattava.

Mette Ylikorva

Lastenkulttuurimestari

Rovaniemen, Sodankylän ja Savukosken kokonaisuudet

mette@kulttuurikattila.fi
p. 040 573 8864

Henna Leisiö

Lastenkulttuurikonsultti

Enontekiön, Tornion ja Ranuan kokonaisuudet

henna@kulttuurikattila.fi
p. 044 524 5693

ALLI
PAASIKIVEN
SÄÄTIÖ

